# Voorstel Ombuiging / Innovatie gemeente Rheden

| | |
|---|---|
| **Programma** | Leefomgeving |
| Beleidsthema | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap |
| Bestuurlijk- en ambtelijk verantwoordelijke | Paul Hofman |
| Taakveld(en) | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap (Cultureel erfgoed) |

| | |
|---|---|
| Toelichting voorstel beleidsinhoudelijk | **Terugvallen op uitvoering wettelijk taken.**<br>We voeren alleen nog de wettelijke taken uit. We stoppen met het biodiversiteitsplan (160K), investeringen in landschap (150K) en de investeringen die we in erfgoed doen (180). Rozendaalse Veld wordt verkocht etc. Totaal 650K<br><br>*De hierboven genoemde bedragen zijn niet geheel te herleiden, de genoemde bedragen tellen niet op tot 650k. Hieronder zetten we uiteen welke structurele en incidentele budgetten er zijn, voor zover dat duidelijk is*.<br><br>Structureel, niet wettelijk<br>Biodiversiteit 167k<br>Landschap 150k<br>Beheer Rozendaalse Veld 30k<br>Erfgoed 150k +<br>Subtotaal: 497k |
| | Onze dienstverlening in de richting van maatschappelijke organisaties, particulieren, landgoedeigenaren, terreinbeheerders, overheden wordt op een laag pitje gezet. We richten ons op de wettelijke taak. |
| Impact<br>(maatschappelijk effect) inwoners, bedrijven en mij.instellingen Rheden | Het directe maatschappelijke effect laat zich moeilijk in een paar zinnen beschrijven. Het raakt zowel alle inwoners (en bezoekers) in de bebouwde omgeving als in het omliggende landschap, evenals alle andere medebewoners (flora en fauna) waarvoor we een grote verantwoordelijkheid hebben.<br><br>Wanneer we ons alleen richten op de wettelijke taken grijpt dat direct negatief in op alle drie de kernwaarden van Rheden, geformuleerd in de omgevingsvisie in wording:<br><br>▪ ***Onze fraaie natuur en landschappen***<br>Bescherming van de natuur is een wettelijke taak vanuit de Omgevingswet. Als we de investeringen en overleggen met betrekking tot landschap, natuur en biodiversiteit beëindigen dan verslechtert daarmee de kwaliteit van het landschap en |

Steller: ABC te bereiken op 06-xxxxxxxxx.

# Voorstel Ombuiging / Innovatie gemeente Rheden

| | |
|---|---|
| **Programma** | Leefomgeving |
| Beleidsthema | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap |
| Bestuurlijk- en ambtelijk verantwoordelijke | Paul Hofman |
| Taakveld(en) | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap (Cultureel erfgoed) |

| | |
|---|---|
| | het heeft negatieve gevolgen voor de instandhouding van soorten en de basiskwaliteit natuur. We kunnen niet meer werken aan het benodigde herstel.<br>Het Rozendaalse Veld wordt niet meer beheerd ten dienste van het algemeen belang van onze inwoners. De betrokkenheid van omgeving, inwoners, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen is niet meer gewaarborgd. Het totale beheerbudget voor het Rozendaalse Veld bestaat voor 71% uit provinciale- en rijkssubsidies en slechts voor 29% uit eigen middelen van Gemeente Rheden. De kostenbesparing is voor de gemeente dus minimaal, maar heeft wel een grote negatieve impact op omgeving, inwoners, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen.<br>We kunnen niet meer investeren in de samenwerking met enthousiaste vrijwilligersgroepen, partners en onderwijsinstellingen die juist hulp bieden bij het behoud en herstel van biodiversiteit en landschap en ook de zo belangrijke communicatie/ bewustwording t.b.v. biodiversiteit komt te vervallen.<br><br>▪ ***De 7 unieke dorpen***<br>Als we niet meer investeren in erfgoed, biodiversiteit en de verbinding van het landschap met het groen in de dorpen heeft dat negatieve gevolgen voor de identiteit van de dorpen, de ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving en voor de leefbaarheid voor onze inwoners. Toegang tot groen dicht bij huis draagt bij aan de gezondheid en het mentale welzijn van de inwoners.<br><br>▪ ***Onze rijke cultuurhistorie***<br>Als we particulieren niet meer ondersteunen bij investeringen in monumenten vervalt ook de provinciale cofinanciering (jaarlijks 95k t.o.v. 101k eigen investering). We verliezen hiermee ook een groot deel van de investering die eigenaren doen aan hun monumentale pand of landgoed (bij monumenten al jaarlijks het tienvoudige van de gemeentelijke investering, in 2023 een bijdrage van 600k tegenover 57k van |

Steller: ABC te bereiken op 06-xxxxxxxxx.

# Voorstel Ombuiging / Innovatie gemeente Rheden

| **Programma** | Leefomgeving |
|---|---|
| Beleidsthema | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap |
| Bestuurlijk- en ambtelijk verantwoordelijke | Paul Hofman |
| Taakveld(en) | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap (Cultureel erfgoed) |

| | |
|---|---|
| | de gemeente), wat op termijn resulteert in achteruitgang van de staat van de groene en gebouwde monumenten. Naast verlies van de economische waarde voor de gemeente onder andere vanwege de toeristische aantrekkingskracht en de hogere waarde van de bebouwing in de omgeving is het ook een verlies van gespecialiseerde werkgelegenheid.<br>Door niet meer bij te dragen aan het onderhoud van de tuin van Middachten, het toeristisch topmonument van Rheden en één van de twaalf iconische rijksmonumenten van Nederland, komt de instandhouding van de tuin in het geding en de beschermde werkplek voor 12-14 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt verdwijnt. Dit is juist een goed voorbeeld hoe we integraal kunnen werken in het ruimtelijk en sociaal domein. Samen met Middachten en andere landgoederen wordt gekeken hoe er meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan werk geholpen kunnen worden op een van de Rhedense landgoederen.<br>De versnelling van de verduurzaming van historische gebouwen en monumenten stopt. Dit deel van het gebouwenbestand in de gemeente levert daarmee geen bijdrage aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. |
| Risico | Zie impact hierboven.<br>Verder is het thema natuur, landschap en erfgoed een thema waar we door onze inzet goed zijn in het binnenhalen van financiering van derden. Dit multiplier effect verliezen we ook. De impact is dus vele malen groter dan alleen onze eigen bijdrage.<br><br>De kernkwaliteiten van onze gemeente gaan achteruit en daarmee de leefbaarheid voor onze inwoners, de ruimtelijke kwaliteit en de economische dragers (vestigingsklimaat, recreatie). We zullen als een minder betrouwbare overheid te boek komen te staan. Behalen van de klimaatdoelstellingen komt onder druk te staan. Bij stoppen van reeds ingezette incidentele investeringen zal vooruitontvangen cofinanciering terugbetaald moeten worden.<br><br>Stopzetten van subsidie voor monumenten leidt tot minder overleg vooraf en meer kosten voor handhaving achteraf. |

Steller: ABC te bereiken op 06-xxxxxxxxx.

# Voorstel Ombuiging / Innovatie gemeente Rheden

| | |
|---|---|
| **Programma** | Leefomgeving |
| Beleidsthema | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap |
| Bestuurlijk- en ambtelijk verantwoordelijke | Paul Hofman |
| Taakveld(en) | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap (Cultureel erfgoed) |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Natuur, landschap en erfgoed hangen nauw samen met andere thema's. Bezuinigingen op natuur, landschap en erfgoed hebben dus ook een negatief effect op bijvoorbeeld de gezondheid van inwoners, de leefbaarheid in de dorpen en het buitengebied, de water- en luchtkwaliteit, het tegengaan van hitte, wateroverlast en verdroging, recreatie en economie.<br><br>Wanneer we ons terugtrekken uit veel regionale overleggremia, beperken we onze toegang tot extern geld en kennis maar ook onze mogelijkheden om te sturen op het gebruik van onze buitenruimte en op het oplossen van de grote opgaven in het buitengebied (biodiversiteit, recreatiedruk, verdroging, wateroverlast, landbouwtransitie, energietransitie, versterking landschap, verduurzaming, instandhouding landgoederen en buitenplaatsen). Daarnaast kunnen we onze inwoners onvoldoende ondersteunen bij transformaties. | | | |
| Netto (financiële) opbrengst in betreffend jaar (Structureel en Eenmalig) | 2025<br><br>€ 467.000,-S | 2026<br><br>€ 497.000,-S | 2027<br><br>€ 497.00,-S | 2028<br><br>€ 497.00,-S |
| Toelichting Financiële raming | De financiële raming moet verder onderzocht worden. Enkele budgetten kunnen direct geschrapt worden. In de bovenstaande bedragen is, afgezien van de opgevoerde niet ingevulde formatie, geen formatie reductie opgenomen.<br>De consequenties van deze keuzes op personele capaciteit is nader te onderzoeken.<br><br>Voor de beeldvorming: het betreft hier een ombuiging van circa 100% van het beschikbare budget. Dat wil zeggen structureel niet-wettelijk plus incidenteel niet-wettelijk budget, tenzij met contractuele verplichtingen. | | | |

Steller: ABC te bereiken op 06-xxxxxxxxx.

# Voorstel Ombuiging / Innovatie gemeente Rheden

| **Programma** | Leefomgeving |
|---|---|
| Beleidsthema | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap |
| Bestuurlijk- en ambtelijk verantwoordelijke | Paul Hofman |
| Taakveld(en) | Biodiverstiteit, erfgoed en landschap (Cultureel erfgoed) |

| | |
|---|---|
| | De inzet vanuit GMR zal ook vervallen bij deze keuze. Zie Groene Metropool Regio. |
| Toelichting randvoorwaarden | Het betreft hier vooral het veranderen van onze ambitie. Hierover zal uitgebreid gecommuniceerd moeten worden met alle betrokken partijen.<br><br>Eventuele personele consequenties vragen een lange doorlooptijd en zullen in geheel organisatieperspectief gezet moeten worden.<br>Eventuele personele consequenties kunnen ertoe leiden dat het niet langer verantwoord is om de zogenaamde ambtelijke toestemming voor ondergeschikte werkzaamheden aan monumenten te hanteren als lichter alternatief voor de wettelijke vergunningplicht. |

Steller: ABC te bereiken op 06-xxxxxxxxx.